

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО

ФАКУЛЬТЕТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ

КАФЕДРА СІМЕЙНОЇ МЕДИЦИНИ

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Т.в.о. перший проректор з
науково-педагогічної роботи
доцент І.І. Солонинко

[Signature]

2022р.

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
КУРСУ «ЗДОРОВ'Я ДОРΟΣЛИХ»

циклу первинної спеціалізації (інтернатури) зі спеціальності
«ЗАГАЛЬНА ПРАКТИКА – СІМЕЙНА МЕДИЦИНА»

Кількість навчальних годин: лекції – 18,
семінарські заняття – 70,
практичні заняття – 182.
Разом – 270 годин.
Кредити ECTS – 9

Робоча навчальна програма
обговорена на методичному
засіданні кафедри

Протокол № *23*
26 травня

Завідувач кафедри
проф. Соломенчук

Затверджено на методичній
комісії факультету
післядипломної освіти

Протокол № *3*
20

Голова методичної комісії ФПДО
доц. Січморів О.Є.

Робоча навчальна програма складена:

Соломенчук Т.М., професором кафедри сімейної медицини ФПДО Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького, доктором медичних наук;

Скибчиком В.А., професором кафедри сімейної медицини ФПДО Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького, доктором медичних наук;

Скляровою О.Є., доцентом кафедри сімейної медицини ФПДО Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького, кандидатом медичних наук.

Білавкою І.В., асистентом кафедри сімейної медицини ФПДО Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького, кандидатом медичних наук.

Климкович О.Ю., асистентом кафедри сімейної медицини ФПДО Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького

Смалюх О.В. доцентом кафедри сімейної медицини ФПДО Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького, кандидатом медичних наук.

Голик О.М., доцентом кафедри сімейної медицини ФПДО Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького, кандидатом медичних наук.

Пояснювальна записка

Робоча програма призначена для поглиблення знань, вмінь та практичних навичок з курсу «Здоров'я дорослих» лікарів-інтернів, що проходять первинну спеціалізацію (інтернатуру) за спеціальністю «Загальна практика – сімейна медицина». Програма створена на основі «Навчального плану і програми підготовки первинної спеціалізації (інтернатури) за спеціальністю «Загальна практика – сімейна медицина» Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького, вимог до післядипломної освіти лікарів загальної практики-сімейних лікарів Всесвітньої Асоціації сімейних лікарів (WONCA - World Organization of National Colleges, Academies and Academic Associations of General Practitioners/Family Physicians) та Всесвітньої Федерації Медичної Освіти (WFME) 2013р, кваліфікаційних характеристик, передбачених Наказом Міністерства охорони здоров'я України 05.08.2013 N 686 « Про внесення змін до Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників. Випуск 78 «Охорона здоров'я» та Положення про інтернатуру, затвердженого Наказом Міністерства охорони здоров'я України № 1254 від 22 червня 2021 року (у редакції наказу Міністерства охорони здоров'я України від 16 березня 2022 року [№ 493](#)).

Реалізація програми проходитиме на кафедрі сімейної медицини факультету післядипломної освіти Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького у формі лекцій, практичних, семінарських занять, симуляційного навчання, самостійної поза аудиторної роботи, участі в наукових та науково-дослідних проектах.

Програма охоплює 960 навчальних годин (по 480 годин протягом кожного року навчання), 9 кредитів ECTS.

По завершенню кожного розділу курсу проводиться підсумковий контроль, що передбачає тестування, усне опитування та оцінку практичних навичок, що були засвоєні та вдосконалені протягом цього розділу.

1. МЕТА І ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Основне завдання програми - сучасна теоретична та практична підготовка лікарів-інтернів з курсу «Здоров'я дорослих» у відповідності до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристик лікаря-спеціаліста «Загальної практики – сімейної медицини» для здобуття ним вмінь, навиків та основ клінічного мислення з метою забезпечення самостійної професійної діяльності в галузі надання первинної медико-санітарної допомоги населенню, подальшого професійного росту та навчання, здатності динамічного реагування на проблеми та виклики в сучасному динамічному суспільстві. Основний акцент підготовки зроблений на адаптації академічних знань отриманих під час навчання у вищому навчальному закладі до особливостей практичної роботи за спеціальністю «Загальна практика – сімейна медицина».

Лікар загальної практики керується чинним законодавством України про охорону здоров'я та нормативно-правовими актами, що визначають діяльність органів управління та закладів охорони здоров'я, організацію медико-санітарної допомоги. Здійснює динамічне спостереження за станом здоров'я кожного члена сім'ї з проведенням необхідного обстеження і оздоровлення за індивідуальним планом. Застосовує сучасні методи діагностики, лікування та реабілітації пацієнтів. Здійснює нагляд за побічними реакціями/діями лікарських засобів.

Організовує у разі потреби консультації інших спеціалістів і госпіталізацію пацієнтів. Здійснює нагляд за хворими. Надає невідкладну медичну допомогу на догоспітальному етапі. Виконує загальні види лікарських маніпуляцій. Проводить профілактичну роботу по виявленню ранніх та прихованих форм захворювання і факторів ризику, імунопрофілактику захворювань, експертизу тимчасової втрати працездатності пацієнтів. Організовує медико-соціальну і побутову допомогу самотнім, людям похилого віку, інвалідам та хронічним хворим.

Надає консультативну допомогу сім'ям з питань: планування сім'ї, етики, психології, гігієни, соціальних аспектів сімейного життя, виховання дітей, підготовки їх до дитячих дошкільних закладів, шкіл та профорієнтації. Веде активну роботу щодо поширення медичних знань серед населення, пропаганди здорового способу життя, запобігання захворювань. Планує роботу та проводить аналіз її результатів. Веде лікарську документацію. Дотримується принципів медичної деонтології. Постійно удосконалює свій професійний рівень.

Повинен знати: основи чинного законодавства про охорону здоров'я та нормативні документи, що регламентують діяльність органів управління та закладів охорони здоров'я; основи соціальної гігієни, організації охорони здоров'я, медичної психології та економіки відповідно до задач управління охороною здоров'я населення свого регіону; основи

загальнотеоретичних дисциплін в обсязі, необхідному для вирішення професійних задач; анатоμο-фізіологічні та психологічні особливості дорослих, дітей та осіб старшого віку; особливості розвитку дітей та підлітків; перебіг захворювань залежно від статі та віку; сучасну класифікацію хвороб; сучасні методи профілактики, діагностики та лікування захворювань органів дихання, травлення та системи виділення, ендокринної системи та обміну речовин, шкіри, органів зору, ЛОР-органів, інфекційних, неврологічних та психічних захворювань у дорослих та дітей; основи медичної генетики; питання асептики та антисептики; методи протиепідемічного захисту населення; основи реанімації; клініку, діагностику та принципи лікування невідкладних станів; фармако-, дієто-, фізіо- та курортотерапію; немедикаментозні методи лікування та профілактики; фактори ризику виникнення найбільш поширених захворювань; методи визначення тимчасової і стійкої непрацездатності, організацію роботи лікарсько-консультативної та медико-соціальної експертної комісії; основи медичної, професійної, соціальної та сімейної реабілітації; основи медичної інформатики; форми і методи санітарноосвітньої роботи; правила оформлення медичної документації; передові інформаційні та Інтернет технології; сучасну наукову літературу та науково-практичну періодику за фахом, методи її аналізу та узагальнення.

2. КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Згідно з вимогами освітньо-наукової програми дисципліна забезпечує набуття здобувачами наступних *компетентностей та програмних результатів навчання*:

Інтегральна компетентність	Здатність вирішувати комплексні спеціалізовані завдання у галузі охорони здоров'я пов'язані із організацією та реалізацією професійної діяльності, в тому числі в дослідницькому та інноваційному напрямку у відповідності до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристик лікаря-спеціаліста за фахом «Загальна практика – сімейна медицина»
Загальні компетентності	<p>ЗК 01. Знання основ законодавства України про охорону здоров'я та їх застосування у щоденній практиці.</p> <p>ЗК 02. Здатність до абстрактного мислення, пошуку, аналізу, синтезу, опрацювання інформації, зокрема з різних джерел та у взаємозв'язку зі своєю сферою діяльності.</p> <p>ЗК 03. Спроможність до самооцінки власних досягнень та підвищення їх рівня.</p> <p>ЗК 04. Спроможність усно і письмово спілкуватися державною мовою при заповненні медичної документації та спілкуванні з пацієнтами.</p> <p>ЗК 05. Уміння використовувати інформаційно-комунікаційні технології, володіння навичками роботи з комп'ютерною технікою.</p>

	<p>ЗК 06. Спроможність до критичного мислення, аналізу та вирішення ситуативних проблем в медичній практиці.</p> <p>ЗК 07. Дотримання деонтологічних норм у професійній діяльності (належна професійна поведінка).</p> <p>ЗК 08. Спроможність реалізувати систему знань і практичних умінь щодо забезпечення здорового способу та безпеки власного життя і пацієнтів, сприяти усуненню його негативних впливів на здоров'я суспільства, сприяти підвищенню якості життєво важливих складових (вода, повітря, харчові продукти і т. д.).</p> <p>ЗК 09. Демонстрування соціальної активності та відповідальної громадянської позиції у лікарській діяльності.</p> <p>ЗК 10. Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані.</p> <p>ЗК 11. Спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень.</p> <p>ЗК 12. Спроможність діагностувати: визначати попередній, клінічний, остаточний, супутній діагноз, невідкладні стани.</p> <p>ЗК 13. Спроможність до визначення тактики, методів та надання екстреної медичної допомоги, домедичної допомоги за міжнародними протоколами.</p> <p>ЗК 14. Знати показання, протипоказання, побічні дії препаратів які використовуються в лікарській практиці та побічну дію з боку препаратів, які приймаються пацієнтом системно.</p>
<p>Професійні компетентності</p>	<p>ПК 01. Вміння проводити профілактику, діагностику та лікування найбільш частих захворювань внутрішніх органів (серцево-судинної, дихальної, ендокринної, гепато-біліарної систем; нирок; шлунково-кишкового тракту; органів кровотворення) та їх ускладнень, у пацієнтів всіх вікових груп, вагітних та імунодефіцитних пацієнтів.</p> <p>ПК 02. Вміння виявляти та оцінювати фактори ризику, проводити медикаментозну і немедикаментозну профілактику хронічних неінфекційних захворювань.</p> <p>ПК 03. Вміння здійснювати консультування і навчання пацієнтів із питань здорового способу життя, харчування, фізичної активності, корекції факторів ризику, управління стресом; будувати довготривалі довірчі відносини з пацієнтом і родиною.</p> <p>ПК 05. Вміння проводити профілактику, діагностику та амбулаторне лікування захворювань кістково-м'язової системи та їх ускладнень у пацієнтів всіх вікових груп, вагітних та імунодефіцитних пацієнтів.</p> <p>ПК 16. Вміння надавати невідкладну допомогу та організувати маршрут пацієнта із невідкладними станами, травмами, отруєннями, пораненнями пацієнтам всіх вікових груп, вагітним та імунодефіцитним пацієнтам.</p> <p>ПК 18. Вміння проводити санітарно-просвітницьку та навчальну</p>

	<p>роботу з населенням, організувати та проводити навчання пацієнтів із хронічними захворюваннями.</p> <p>ПК 19. Вміння проводити холістичне та пацієнт-орієнтоване, мотиваційне консультування з пацієнтами всіх вікових груп, пацієнтам із ментальними та психологічними проблемами, в тому числі – консультування з питань палнування сім'ї і контрацепції, залежностей, профілактики захворювань та корекції способу життя і факторів ризику.</p> <p>ПК 23. Вміння проводити реабілітацію пацієнтів із найбільш частими захворюваннями, після хірургічного втручання, з постковідним синдромом на рівні ПМД.</p> <p>ПК24. Вміння планувати, організувати і проводити протиепідемічні та карантинні заходи, в тому числі в умовах пандемії COVID-19.</p> <p>ПК 26. Вміння проводити оцінку стану здоров'я та функціональної спроможності пацієнтів різних вікових груп та експертизу працезданості.</p>
--	--

Програмні результати навчання

- ПРН 1 Вміння організувати та надавати первинну медико-санітарну допомогу населенню у відповідності до правових норм та міжнародних вимог щодо основних компетентностей лікаря загальної практики.
- ПРН 4 Вміння на основі інтегрального аналізу клінічних даних обирати та застосовувати сучасні методи обстеження пацієнта згідно вимог та протоколів .
- ПРН 5 Вміння на підставі клінічних, лабораторних та інструментальних даних встановлювати попередній та клінічний діагнози, формулювати їх згідно сучасних вимог. Здійснювати диференціальну діагностику захворювань.
- ПРН 6 Вміння обирати та організувати найбільш раціональний маршрут пацієнта в координації з фахівцями вторинного та третинного рівня з врахуванням усіх обставин, що впливають на стан здоров'я пацієнта з метою забезпечення безперервної медичної допомоги.
- ПРН 7 Вміння визначати індивідуальний комплекс лікувально-профілактичних заходів, узгоджуючи рекомендації лікарів-спеціалістів різного профілю та керуючись засадами раціональної фармакотерапії та беручи до уваги пріоритетні проблеми зі здоров'ям пацієнта та оцінювати їх ефективність.
- ПРН 9 Вміння розробляти та впроваджувати програму профілактичної роботи шляхом впровадження скринінгу основних неінфекційних захворювань, виявлення факторів ризику виникнення, прогресування та ускладнення захворювань та формування груп ризику
- ПРН 11 Вміння визначати тимчасову непрацездатність та забезпечувати своєчасне направлення пацієнта на експертизу тимчасової та стійкої непрацездатності.
- ПРН 12 Вміння визначати тактику надання та надавати екстрену медичну допомогу на підставі діагнозу невідкладного стану на догоспітальному етапі.
- ПРН 13 Вміння визначати необхідність та виконувати медичні маніпуляції згідно кваліфікаційних вимог лікаря спеціаліста загальної практики – сімейної медицини.
- ПРН 17 Здатність дотримуватися етичних принципів при роботі з пацієнтами, їх родичами,

колегами по роботі, професійної доброчесності та нести відповідальність за результати лікування, профілактики, реабілітації

ПРН 18 Здатність безперервно вдосконалювати свій професійний рівень та застосовувати здобуті знання та вміння з метою вдосконалення фахової діяльності та підвищення якості надання первинної медико-профілактичної допомоги населенню.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Розділ	Назва теми	Види занять			
		години	лекції	практичні заняття	семінари
1	2	3	4	5	6
1 Загальні принципи роботи сімейного					
1.	Міжнародна класифікація проблем, пов'язаних із здоров'ям, в закладах первинної медичної допомоги: ІСРС-2 (3), МКХ-10(11)	2		2	
2.	Організаційні питання експертизи тимчасової та стійкої непрацездатності.	2		2	
3.	Пацієнт-орієнтований підхід до консультування в сімейній медицині. Формування тривалих відносин з пацієнтом і родиною. Завдання консультації.	2		2	
4.	Недиференційовані стани і захворювання. Навички прийняття рішень в клінічних умовах. Навчання пацієнта. Складний пацієнт.	2		2	
5.	Основи і принципи доказової медицини. Доказова медицина як інструмент підвищення якості в ПМСД	2			2
6.	Здоровий спосіб життя та стратегія боротьби з хронічними неінфекційними захворюваннями.	3			3
7.	Ведення пацієнтів похилого та старечого віку. Основи соціальної геронтології.	2			2
Разом		15		8	7
2.1 Ведення пацієнтів із найбільш поширеними гострими та хронічними хворобами серцево-судинної системи					
1.	Дисліпідемії та атеросклероз в практиці сімейного лікаря: класифікація, діагностика, основні принципи лікування.	2		2	
2.	Артеріальна гіпертензія: фактори ризику, патогенез, клінічний перебіг. Класифікація. Принципи лікування.	2	2		
3.	Стандарти діагностики артеріальної гіпертензії. Амбулаторне моніторування артеріального тиску.	2		2	
4.	Вторинні артеріальні гіпертензії: клінічні прояви, особливості диференційної діагностики.	2			2
5.	Принципи лікування АГ. Основні групи фармакологічних препаратів для лікування АГ.	2		2	
6.	Особливості лікування АГ у хворих з коморбідною патологією.	2		2	
7.	Ускладнення АГ: принципи діагностики та лікування. Гіпертонічні кризи.	2		2	

8.	Гострий коронарний синдром: фактори ризику, патогенез, клінічні прояви. Особливості діагностики та на дошпитальному етапі. Невідкладна допомога.	2		2	
9.	Гострий інфаркт міокарда: варіанти перебігу, ЕКГ-діагностика, первинна та екстрена медична допомога на дошпитальному етапі. Реабілітація та диспансерне спостереження за пацієнтами, що перенесли інфаркт міокарда.	2		2	
10.	Ішемічна хвороба серця: класифікація, стратифікація ризику, алгоритм діагностики різних форм хронічної ІХС.	2			2
11.	Лікування стабільної ІХС згідно діючих клінічних настанов: фармакотерапія, покази до застосування хірургічних та інтервенційних методів.	2		2	
12.	Клінічна фармакологія антиангінальних препаратів.	2		2	
13.	Диференційна діагностика пацієнтів з болем в грудній клітці.	2			2
14.	Інтерпретація основних змін при ЕКГ дослідженні у клінічних аспектах.	2		2	
15.	Надшлуночкові порушення ритму серця. ЕКГ-діагностика. Алгоритми діагностики та лікування.	2		2	
16.	Шлуночкові порушення ритму серця. ЕКГ-діагностика. Алгоритми лікування	2		2	
17.	Порушення провідності серця: ЕКГ-діагностика. Лікувальна тактика.	2		2	
18.	Фібриляція і тріпотіння передсердь: особливості діагностики та ведення пацієнтів в амбулаторних умовах.	2		2	
19.	Клінічна фармакологія антиаритмічних засобів, особливості застосування у різних клінічних випадках.	2			2
20.	Невідкладна допомога при порушеннях ритму та провідності	2		2	
21.	Міокардити: варіанти перебігу, основні підходи до лікування.	2		2	
22.	Кардіоміопатії: етіологічні чинники, класифікації, прогноз та підходи до лікування.	2		2	
23.	Інфекційний ендокардит: діагностичні критерії. Профілактичні заходи в практиці сімейного лікаря. Віддалені наслідки.	2			2
24.	Перикардити: етіологія, класифікація, особливості діагностики. Лікувальна тактика.	2		2	
25.	Хронічна серцева недостатність: класифікація та критерії діагностики. Особливості лікування згідно європейських рекомендацій.	2	2		
26.	Лабораторні та інструментальні методи в діагностиці ХСН.	2		2	
27.	Хронічна серцева недостатність: підходи до лікування. Реабілітація та експертиза працездатності хворих з хронічною серцевою недостатністю.	2		2	
28.	Хронічне легеневе серце: етіологія, клініка, діагностика, лікування.	2		2	
29.	Реабілітація хворих з патологією серцево-судинної системи.	2		2	

30.	Підсумкове заняття з розділу «Захворювання серцево-судинної системи»	2			2
	Разом	60	4	44	12
2.2 Ведення пацієнтів із найбільш поширеними гострими та хронічними хворобами органів дихання					
1.	Бронхіальна астма в практиці сімейного лікаря.		2		
2.	Бронхіальна астма: етіологія, класифікація, діагностика, профілактика.	2		2	
3.	Принципи лікування бронхіальної астми. Астма-школа.	2		2	
4.	Навчання пацієнтів та профілактика загострень бронхіальної астми	2		2	
5.	Важке загострення бронхіальної астми: діагностика та тактика сімейного лікаря. Астматичний статус: невідкладна допомога та тактика сімейного лікаря.	2		2	
6.	Пневмонії в практиці сімейного лікаря.	2	2		
7.	Пневмонії. Класифікація. Діагностика	2		2	
8.	Негоспітальна пневмонія: вибір стартової антибактеріальної терапії.	2		2	
9.	Оцінка важкості негоспітальної пневмонії в амбулаторних умовах — шкала CRB-65	2		2	
10.	Лікування негоспітальних пневмоній в амбулаторних умовах: критерії ефективності. Покази до госпіталізації.	2		2	
11.	Ускладнення негоспітальної пневмонії: клініка, діагностика, профілактика, тактика сімейного лікаря.	2		2	
12.	Хронічне обструктивне захворювання легень: визначення, етіологія, патогенез, класифікація та діагностика .	2			2
13.	Лікування ХОЗЛ: фармакотерапія, хірургічне лікування, оксигенотерапія.	2		2	
14.	Реабілітація та навчання пацієнтів з ХОЗЛ	2		2	
15.	Діагностика та ведення пацієнта із COVID-19 на амбулаторному етапі; long COVID-19, post COVID-19, питання вакцинації проти COVID-19			2	
16.	Ураження дихальної системи при корона вірусній хворобі: діагностика, тактика сімейного лікаря.	2		2	
17.	Гострі та хронічні бронхіти	2		2	
18.	Легенева гіпертензія.	2		2	
19.	Хронічна дихальна недостатність в практиці сімейного лікаря.	2		2	
20.	Диференційна діагностика кашлю. Кровохаркання та легенева кровотеча: диференціальна діагностика та невідкладна терапія.	2			2
21.	Диференційна діагностика обструктивних станів	2			2
22.	Диференційна діагностика задишки	2		2	
23.	Особливості ведення пацієнтів з патологією плеври в практиці сімейного лікаря.	2		2	
24.	Бронхоектатична хвороба	2		2	
25.	Професійні захворювання легень	2		2	
26.	Інтерстиційні захворювання легень. Фіброзуєчий альвеоліт Саркоїдоз легень.	2			2
27.	Нагнійні захворювання легень в практиці сімейного лікаря.	2		2	

28.	Клінічна засобів, що використовуються в лікуванні захворювань органів дихання.	2			2
29.	Тромбоемболія легеневої артерії (ТЕЛА). Профілактика тромбоемболічних ускладнень в практиці сімейного лікаря.	2		2	
30.	Підсумкове заняття з розділу « Ведення пацієнтів із найбільш поширеними гострими та хронічними хворобами органів дихання»	2			2
31.	Разом	60	4	44	12
2.3 Ведення пацієнтів із найбільш поширеними гострими та хронічними хворобами органів травлення					
1.	Діагностичні можливості лабораторних та інструментальних методів обстеження в гастроентерології	2		2	
2.	Хвороби стравоходу: функціональні езофагеальні розлади, ахалазія кардії, грижі стравохідного отвору діафрагми, ГЕРХ, пухлини стравоходу	2			2
3.	Діагностичні критерії та сучасні принципи лікування функціональних езофагеальних розладів	2		2	
4.	ГЕРХ: сучасні уявлення про етіопатогенез, діагностику та лікування	2		2	
5.	Функціональні гастродуоденальні розлади: етіопатогенез, класифікація, сучасні принципи діагностики та лікування згідно Римських критеріїв	2			2
6.	Функціональна диспепсія: клінічні прояви, діагностичні критерії, алгоритм лікування згідно сучасних рекомендацій	2		2	
7.	Хронічні гастрити: класифікація, етіопатогенез, діагностика, морфологічні зміни, диференційна діагностика, сучасні принципи лікування.	2		2	
8.	Пептична виразка шлунка і дванадцятипалої кишки	2	2		
9.	Критерії діагностики та алгоритм дій лікаря загальної практики при виникненні ускладнення пептичної виразки	2		2	
10.	Профілактика та лікування НПЗП-індукованих гастропатій	2		2	
11.	Сучасні підходи до діагностики, лікування та профілактики Н.рylogі-асоційованих захворювань шлунка і ДПК	2		2	
12.	Хвороби підшлункової залози	2	2		
13.	Хронічний панкреатит: сучасні підходи до діагностики та лікування	2		2	
14.	Стандарти лікування хронічного панкреатиту відповідно до рекомендацій доказової медицини	2		2	
15.	Гепатити: класифікація, етіопатогенез, клінічні прояви, діагностичні критерії, загальні принципи лікування та профілактики	2		2	
16.	Цироз печінки та його ускладнення: критерії діагностики і алгоритм лікування	2			2
17.	НАЖХП: чинники ризику, класифікація, алгоритм діагностики, лікування і профілактики	2			2
18.	Порушення функціонального стану тонкого кишківника	2		2	

	(ураження, які проявляються синдромами мальабсорбції та діареї)				
19.	Сучасні підходи до діагностики та лікування синдрому подразненого кишківника, хвороби Крона, неспецифічного виразкового коліту	2		2	
20.	Цироз печінки: чинники ризику, клінічні прояви, критерії діагностики, сучасні підходи до лікування та профілактики	2		2	1
21.	Хвороби жовчного міхура та жовчовивідних проток: функціональні розлади, холецистит, ЖКХ і калькульозний холецистит	2		2	
22.	Підсумкове заняття з розділу « Ведення пацієнтів із найбільш поширеними гострими та хронічними хворобами органів травлення »	2			2
	Разом	45	4	30	11
2.4 Ведення пацієнтів із найбільш поширеними ревматологічними захворюваннями					
1.	Системні захворювання сполучної тканини		2		
2.	Ревматоїдний артрит.				2
3.	Остеоартрит. Остеоартроз				2
4.	Диференційна діагностика системних васкулітів			2	
5.	Набуті вади серця: особливості ведення хворих				2
6.	Обстеження хворих ревматологічного профілю: опитування хворого, дослідження кістково-суглобової та м'язової систем, ревматологічні шкали та індекси			2	
7.	Гіперурикемія та подагра: основні прояви та особливості ведення хворих			2	
8.	Діагностика реактивних та інфекційних артритів			2	
9.	Остеопороз			2	
10.	Гостра ревматична лихоманка та хронічна ревматична хвороба серця			2	
11.	Анкілозуючий спондиліт, особливості діагностики та тактика ведення хворих			2	
12.	Антифосфоліпідний синдром: клінічні прояви та діагностика			2	
13.	Диференційна діагностика захворювань суглобів			2	
14.	Дисплазія сполучної тканини в практиці лікаря загальної практики			2	
15.	Підсумкове заняття з розділу: «Ведення пацієнтів із найбільш поширеними ревматологічними захворюваннями»	2			2
	Разом	30	2	20	8
2.5 Ведення пацієнтів із найбільш поширеними гострими та хронічними хворобами нирок і сечовивідних шляхів					
1.	Хронічний пієлонефрит: етіологія, діагностика, лікування	2		2	
2.	Ведення пацієнтів з циститами та уретритами.	2		2	
3.	Семіотика та методи обстеження хворих з захворюваннями нирок і сечовивідних шляхів. Пієлонефрити. Гломерулонефрити.	2	2		
4.	Хронічний гломерулонефрит: причини виникнення, критерії діагностики, лікування.	2		2	
5.	Хронічна хвороба нирок в практиці сімейного лікаря:	2			2

	діагностика, принципи лікування, профілактики та диспансерне спостереження.				
6.	Діагностика та лікування нефропатій різного генезу.	2			2
7.	Етіологія, діагностика та диференційна діагностика нефролітіазу. Лікування сечо-кам'яної хвороби та її ускладнень.	2		2	
8.	Підсумковий контроль з теми: «Ведення пацієнтів із найбільш поширеними гострими та хронічними хворобами нирок і сечовивідних шляхів»	1			1
	Разом	15	2	8	5
2.6 Ведення пацієнтів із найбільш поширеними гострими та хронічними хворобами органів кровотворення					
1.	Анемії в практиці сімейного лікаря.	2			2
2.	Залізодефіцитна та постгеморагічна анемія: етіологія, діагностика, принципи лікування в амбулаторних умовах	2		2	
3.	B12- та фолієводефіцитна анемія	2		2	
4.	Геморагічні діатези та тромбофілії в практиці сімейного лікаря: класифікація, діагностика, маршрут пацієнта.	2		2	
5.	Онкогематологічні захворювання в практиці сімейного лікаря: класифікація, діагностика, маршрут пацієнта.	3			3
6.	Диференційна діагностика лейкоїдних реакцій, лімфаденопатій і спленомегалій	2		2	
7.	Підсумкове заняття з розділу: «Ведення пацієнтів із найбільш поширеними гострими та хронічними хворобами органів кровотворення»	2			2
	Разом	15	0	8	7
2.7 Ведення пацієнтів із найбільш поширеними гострими та хронічними хворобами ендокринної системи					
1.	Цукровий діабет	2	2		
2.	Класифікація, сучасний погляд на патогенез, алгоритм діагностики, особливості клінічного перебігу та лікування цукрового діабету I та II типу.	2			2
3.	Пероральні цукрознижувальні препарати: покази, протипокази, особливості застосування. Інсулінотерапія: класифікація інсулінів, покази, схеми застосування.	2		2	
4.	Особливості перебігу і алгоритм лікування хронічних ускладнень цукрового діабету.	2		2	
5.	Диференційна діагностика невідкладних станів при цукровому діабеті. Алгоритм надання невідкладної допомоги.	2		2	
6.	Критерії діагностики і алгоритм лікування найпоширеніших хвороб щитоподібної залози.	2			2
7.	Синдроми гіпотиреозу і тиреотоксикозу: класифікація, етіопатогенез, клінічні прояви, критерії діагностики, диференційна діагностика, алгоритм лікування.	2		2	
8.	Тиреоїдити: класифікація, етіологія, патогенез, клінічні прояви, критерії діагностики та лікування.	2		2	
9.	Диференційна діагностика невідкладних станів при захворюваннях щитоподібної залози.	2		2	
10.	Алгоритм діагностики та лікування найпоширеніших захворювань гіпоталамо-гіпофізарної системи.	2			2
11.	Сучасні підходи до діагностики та лікування захворювань	2		2	

	наднирникових залоз.				
12.	Хронічна недостатність кори наднирникових залоз: етіопатогенез, клінічні прояви, критерії діагностики, принципи лікування.	2		2	
13.	Невідкладні стани при гострій недостатності наднирникових залоз і порушенні гомеостазу кальцію	2		2	
14.	Клінічні рекомендації щодо діагностики, лікування та профілактики метаболічного синдрому.	2		2	
15.	Підсумкове заняття з розділу: «Ведення пацієнтів із найбільш поширеними гострими та хронічними хворобами ендокринної системи»	2			2
	Разом	30	2	20	8
	Всього	270	18	70	182

4.ТЕМАТИКА ТА ЗМІСТ КУРСУ

Тематичний план лекцій

	Тема	Години
1.	Артеріальна гіпертензія: фактори ризику, патогенез, клінічний перебіг. Класифікація. Принципи лікування	2
2.	Хронічна серцева недостатність: класифікація та критерії діагностики. Особливості лікування згідно європейських рекомендацій.	2
3.	Бронхіальна астма в практиці сімейного лікаря.	2
4.	Пневмонії в практиці сімейного лікаря.	2
5.	Пептична виразка шлунка і дванадцятипалої кишки	2
6.	Хвороби підшлункової залози	2
7.	Системні захворювання сполучної тканини	2
8.	Семіотика та методи обстеження хворих з захворюваннями нирок і сечовивідних шляхів. Пієлонефрити. Гломерулонефрити.	2
9.	Цукровий діабет	2
Всього		18

Тематичний план практичних занять

	Тема	Години
1.	Міжнародна класифікація проблем, пов'язаних із здоров'ям, в закладах первинної медичної допомоги: ІСРС-2 (3), МКХ-10(11)	2
2.	Організаційні питання експертизи тимчасової та стійкої непрацездатності.	2
3.	Пацієнт-орієнтований підхід до консультування в сімейній медицині. Формування тривалих відносин з пацієнтом і родиною. Завдання консультації.	2
4.	Недиференційовані стани і захворювання. Навички прийняття рішень в клінічних умовах. Навчання пацієнта. Складний пацієнт.	2
5.	Дисліпідемії та атеросклероз в практиці сімейного лікаря: класифікація, діагностика, основні принципи лікування. 2	2
6.	Стандарти діагностики артеріальної гіпертензії. Амбулаторне моніторування артеріального тиску 2	2
7.	Принципи лікування АГ. Основні групи фармакологічних препаратів для лікування АГ.	2
8.	Особливості лікування АГ у хворих з коморбідною патологією.	2
9.	Ускладнення АГ: принципи діагностики та лікування. Гіпертонічні кризи.	2
10.	Гострий коронарний синдром: фактори ризику, патогенез, клінічні прояви. Особливості діагностики та на дошпитальному етапі. Невідкладна допомога.	2
11.	Гострий інфаркт міокарда: варіанти перебігу, ЕКГ-діагностика, первинна та екстрена медична допомога на дошпитальному етапі. Реабілітація та диспансерне спостереження за пацієнтами, що перенесли інфаркт міокарда.	2
12.	Лікування стабільної ІХС згідно діючих клінічних настанов: фармакотерапія, покази до застосування хірургічних та інтервенційних методів.	2
13.	Клінічна фармакологія антиангінальних препаратів.	2

14.	Інтерпретація основних змін при ЕКГ дослідженні у клінічних аспектах.	2
15.	Надшлуночкові порушення ритму серця. ЕКГ-діагностика. Алгоритми діагностики та лікування.	2
16.	Шлуночкові порушення ритму серця. ЕКГ-діагностика. Алгоритми лікування	2
17.	Порушення провідності серця: ЕКГ-діагностика. Лікувальна тактика.	2
18.	Фібриляція і тріпотіння передсердь: особливості діагностики та ведення пацієнтів в амбулаторних умовах.	2
19.	Невідкладна допомога при порушеннях ритму та провідності	2
20.	Міокардити: варіанти перебігу, основні підходи до лікування.	2
21.	Кардіоміопатії: етіологічні чинники, класифікації, прогноз та підходи до лікування.	2
22.	Перикардити: етіологія, класифікація, особливості діагностики. Лікувальна тактика.	2
23.	Лабораторні та інструментальні методи в діагностиці ХСН.	2
24.	Хронічна серцева недостатність: підходи до лікування. Реабілітація та експертиза працездатності хворих з хронічною серцевою недостатністю.	2
25.	Хронічне легеневе серце: етіологія, клініка, діагностика, лікування.	2
26.	Реабілітація хворих з патологією серцево-судинної системи.	2
27.	Бронхіальна астма: етіологія, класифікація, діагностика, профілактика.	2
28.	Принципи лікування бронхіальної астми. Астма-школа.	2
29.	Навчання пацієнтів та профілактика загострень бронхіальної астми	2
30.	Важке загострення бронхіальної астми: діагностика та тактика сімейного лікаря. Астматичний статус: невідкладна допомога та тактика сімейного лікаря.	2
31.	Пневмонії. Класифікація. Діагностика	2
32.	Негоспітальна пневмонія: вибір стартової антибактеріальної терапії.	2
33.	Оцінка важкості негоспітальної пневмонії в амбулаторних умовах — шкала CRB-65	2
34.	Лікування негоспітальних пневмоній в амбулаторних умовах: критерії ефективності. Покази до госпіталізації.	2
35.	Ускладнення негоспітальної пневмонії: клініка, діагностика, профілактика, тактика сімейного лікаря.	2
36.	Лікування ХОЗЛ: фармакотерапія, хірургічне лікування, оксигенотерапія.	2
37.	Реабілітація та навчання пацієнтів з ХОЗЛ	2
38.	Діагностика та ведення пацієнта із COVID-19 на амбулаторному етапі; long COVID-19, post COVID-19, питання вакцинації проти COVID-19	2
39.	Ураження дихальної системи при корона вірусній хворобі: діагностика, тактика сімейного лікаря.	2
40.	Гострі та хронічні бронхіти	2
41.	Легенева гіпертензія.	2
42.	Хронічна дихальна недостатність в практиці сімейного лікаря.	2
43.	Диференційна діагностика задишки	2
44.	Особливості ведення пацієнтів з патологією плеври в практиці сімейного лікаря.	2
45.	Бронхоектатична хвороба	2
46.	Професійні захворювання легень	2
47.	Нагнійні захворювання легень в практиці сімейного лікаря.	2
48.	Тромбоемболія легеневої артерії (ТЕЛА). Профілактика тромбоемболічних ускладнень в практиці сімейного лікаря.	2
49.	Діагностичні можливості лабораторних та інструментальних методів обстеження в гастроентерології	2
50.	Діагностичні критерії та сучасні принципи лікування функціональних	2

	езофагеальних розладів	
51.	ГЕРХ: сучасні уявлення про етіопатогенез, діагностику та лікування	2
52.	Функціональна диспепсія: клінічні прояви, діагностичні критерії, алгоритм лікування згідно сучасних рекомендацій	2
53.	Хронічні гастрити: класифікація, етіопатогенез, діагностика, морфологічні зміни, диференційна діагностика, сучасні принципи лікування.	2
54.	Критерії діагностики та алгоритм дій лікаря загальної практики при виникненні ускладнення пептичної виразки	2
55.	Профілактика та лікування НПЗП-індукованих гастропатій	2
56.	Сучасні підходи до діагностики, лікування та профілактики <i>H. pylori</i> -асоційованих захворювань шлунка і ДПК	2
57.	Хронічний панкреатит: сучасні підходи до діагностики та лікування	2
58.	Стандарти лікування хронічного панкреатиту відповідно до рекомендацій доказової медицини	2
59.	Гепатити: класифікація, етіопатогенез, клінічні прояви, діагностичні критерії, загальні принципи лікування та профілактики	2
60.	Порушення функціонального стану тонкого кишківника (ураження, які проявляються синдромами мальабсорбції та діареї)	2
61.	Сучасні підходи до діагностики та лікування синдрому подразненого кишківника, хвороби Крона, неспецифічного виразкового коліту	2
62.	Цироз печінки: чинники ризику, клінічні прояви, критерії діагностики, сучасні підходи до лікування та профілактики	2
63.	Хвороби жовчного міхура та жовчовивідних проток: функціональні розлади, холецистит, ЖКХ і калькульозний холецистит	2
64.	Диференційна діагностика системних васкулітів	2
65.	Обстеження хворих ревматологічного профілю: опитування хворого, дослідження кістково-суглобової та м'язової систем, ревматологічні шкали та індекси	2
66.	Гіперурикемія та подагра: основні прояви та особливості ведення хворих	2
67.	Діагностика реактивних та інфекційних артритів	2
68.	Остеопороз	2
69.	Гостра ревматична лихоманка та хронічна ревматична хвороба серця	2
70.	Анкілозуючий спондиліт, особливості діагностики та тактика ведення хворих	2
71.	Антифосфоліпідний синдром: клінічні прояви та діагностика	2
72.	Диференційна діагностика захворювань суглобів	2
73.	Дисплазія сполучної тканини в практиці лікаря загальної практики	2
74.	Хронічний пієлонефрит: етіологія, діагностика, лікування	2
75.	Ведення пацієнтів з циститами та уретритами.	2
76.	Хронічний гломерулонефрит: причини виникнення, критерії діагностики, лікування.	2
77.	Етіологія, діагностика та диференційна діагностика нефролітазу. Лікування сечо-кам'яної хвороби та її ускладнень.	2
78.	Залізодефіцитна та постгеморагічна анемія: етіологія, діагностика, принципи лікування в амбулаторних умовах	2
79.	В12- та фолієводефіцитна анемії	2
80.	Геморагічні діатези та тромбофілії в практиці сімейного лікаря: класифікація, діагностика, маршрут пацієнта.	2
81.	Диференційна діагностика лейкомоїдних реакцій, лімфаденопатій і спленомегалій	2
82.	Пероральні цукрознижувальні препарати: покази, протипокази, особливості застосування. Інсулінотерапія: класифікація інсулінів, покази, схеми застосування.	2

83.	Особливості перебігу і алгоритм лікування хронічних ускладнень цукрового діабету.	2
84.	Диференційна діагностика невідкладних станів при цукровому діабеті. Алгоритм надання невідкладної допомоги.	2
85.	Синдроми гіпотиреозу і тиреотоксикозу: класифікація, етіопатогенез, клінічні прояви, критерії діагностики, диференційна діагностика, алгоритм лікування.	2
86.	Тиреоїдити: класифікація, етіологія, патогенез, клінічні прояви, критерії діагностики та лікування.	2
87.	Диференційна діагностика невідкладних станів при захворюваннях щитоподібної залози.	2
88.	Сучасні підходи до діагностики та лікування захворювань наднирникових залоз.	2
89.	Хронічна недостатність кори наднирникових залоз: етіопатогенез, клінічні прояви, критерії діагностики, принципи лікування.	2
90.	Невідкладні стани при гострій недостатності наднирникових залоз і порушенні гомеостазу кальцію	2
91.	Клінічні рекомендації щодо діагностики, лікування та профілактики метаболічного синдрому.	2
Всього		182

Тематичний план семінарських занять

	Тема	Години
1.	Основи і принципи доказової медицини. Доказова медицина як інструмент підвищення якості в ПМСД	2
2.	Здоровий спосіб життя та стратегія боротьби з хронічними неінфекційними захворюваннями.	3
3.	Ведення пацієнтів похилого та старечого віку. Основи соціальної геронтології.	2
4.	Вторинні артеріальні гіпертензії: клінічні прояви, особливості диференційної діагностики.	2
5.	Ішемічна хвороба серця: класифікація, стратифікація ризику, алгоритм діагностики різних форм хронічної ІХС.	2
6.	Диференційна діагностика пацієнтів з болем в грудній клітці.	2
7.	Клінічна фармакологія антиаритмічних засобів, особливості застосування у різних клінічних випадках.	2
8.	Інфекційний ендокардит: діагностичні критерії. Профілактичні заходи в практиці сімейного лікаря. Віддалені наслідки.	2
9.	Підсумкове заняття з розділу «Захворювання серцево-судинної системи»	2
10.	Хронічне обструктивне захворювання легень: визначення, етіологія, патогенез, класифікація та діагностика .	2
11.	Диференційна діагностика кашлю. Кровохаркання та легенева кровотеча: диференціальна діагностика та невідкладна терапія.	2
12.	Диференційна діагностика обструктивних станів	2

13.	Інтерстиційні захворювання легень. Фіброзуєчий альвеоліт Саркоїдоз легень.	2
14.	Клінічна засобів, що використовуються в лікуванні захворювань органів дихання.	2
15.	Підсумкове заняття з розділу « Ведення пацієнтів із найбільш поширеними гострими та хронічними хворобами органів дихання»	2
16.	Хвороби стравоходу: функціональні езофагеальні розлади, ахалазія кардії, грижі стравохідного отвору діафрагми, ГЕРХ, пухлини стравоходу	2
17.	Функціональні гастродуоденальні розлади: етіопатогенез, класифікація, сучасні принципи діагностики та лікування згідно Римських критеріїв	2
18.	Цироз печінки: чинники ризику, клінічні прояви, критерії діагностики, сучасні підходи до лікування та профілактики	2
19.	Цироз печінки та його ускладнення: критерії діагностики і алгоритм лікування	2
20.	НАЖХП: чинники ризику, класифікація, алгоритм діагностики, лікування і профілактики	2
21.	Підсумкове заняття з розділу « Ведення пацієнтів із найбільш поширеними гострими та хронічними хворобами органів травлення »	2
22.	Ревматоїдний артрит.	2
23.	Остеоартрит. Остеоартроз	2
24.	Набуті вади серця: особливості ведення хворих	2
25.	Підсумкове заняття з розділу: «Ведення пацієнтів із найбільш поширеними ревматологічними захворюваннями»	2
26.	Хронічна хвороба нирок в практиці сімейного лікаря: діагностика, принципи лікування, профілактики та диспансерне спостереження.	2
27.	Діагностика та лікування нефропатій різного генезу.	2
28.	Підсумковий контроль з теми: «Ведення пацієнтів із найбільш поширеними гострими та хронічними хворобами нирок і сечовивідних шляхів»	1
29.	Анемії в практиці сімейного лікаря.	2
30.	Онкогематологічні захворювання в практиці сімейного лікаря: класифікація, діагностика, маршрут пацієнта.	3
31.	Підсумкове заняття з розділу: «Ведення пацієнтів із найбільш поширеними гострими та хронічними хворобами органів кровотворення»	2
32.	Класифікація, сучасний погляд на патогенез, алгоритм діагностики, особливості клінічного перебігу та лікування цукрового діабету I та II типу.	2
33.	Критерії діагностики і алгоритм лікування найпоширеніших хвороб щитоподібної залози.	2
34.	Алгоритм діагностики та лікування найпоширеніших захворювань гіпоталамо-гіпофізарної системи.	2
35.	Підсумкове заняття з розділу: «Ведення пацієнтів із найбільш поширеними гострими та хронічними хворобами ендокринної системи»	2
Всього		70

5. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Видами навчальної діяльності слухачів згідно з навчальним планом є:

- а) лекції,
- б) практичні заняття,
- в) семінарські заняття,
- г) самостійна робота курсантів (СРА).

Практичні та семінарські заняття передбачають:

- 1) засвоєння слухачами основних положень сучасних рекомендацій міжнародних лікарських товариств з питань сучасних методів діагностики, лікування й профілактики неінфекційних захворювань;
- 2) аналіз та інтерпретацію результатів лабораторних, інструментальних, функціональних, ендоскопічних і радіологічних методів обстеження серцево-судинної, дихальної і кістково-м'язової систем, органів травлення, нирок, органів кровотворення та ендокринної системи;
- 3) виявлення групи населення з прогностично найбільш несприятливим станом здоров'я;
- 4) засвоєння методів первинної, вторинної і третинної профілактики найбільш поширених захворювань (корекція чинників ризику, раннє виявлення захворювань, імунізація, медикаментозна та немедикаментозна профілактика);
- 5) відпрацювання алгоритмів надання невідкладної допомоги;
- 6) призначення сучасного лікування пацієнтам з різними коморбідними захворюваннями;
- 7) вирішення ситуаційних клінічних задач, задач за типом ліцензійного іспиту «Крок-3» і тестових завдань.

Методики навчання:

- традиційні (лекція, практичне заняття, семінарське заняття, індивідуальне заняття);
- інноваційні (проблемні лекції, робота в малих групах, семінари-дискусії, презентації, міні-лекції).

6. ВИДИ КОНТРОЛЮ (ПОТОЧНИЙ І ПІДСУМКОВИЙ)

Комплексне оцінювання поточної навчальної діяльності слухача здійснюється на основі результатів **підсумкових занять наприкінці засвоєння восьми тематичних блоків:** (1. Загальні принципи роботи сімейного лікаря. 2. Ведення пацієнтів із найбільш поширеними гострими та хронічними хворобами серцево-судинної системи. 3. Ведення пацієнтів із найбільш поширеними гострими та хронічними хворобами органів дихання. 4. Ведення пацієнтів із найбільш поширеними гострими та хронічними хворобами органів травлення. 5. Ведення пацієнтів із найбільш поширеними ревматологічними

захворюваннями. 6. Ведення пацієнтів із найбільш поширеними гострими та хронічними хворобами нирок і сечовивідних шляхів. 7. Ведення пацієнтів із найбільш поширеними гострими та хронічними хворобами органів кровотворення. 8. Ведення пацієнтів із найбільш поширеними гострими та хронічними хворобами органів кровотворення) шляхом виставлення традиційної оцінки за кожен, що враховує результати тестування на підсумковому занятті, засвоєння практичних навичок, передбачених у тематичному блоці, поточної успішності та активності слухача під час навчання, самостійної роботи (курація пацієнтів, чергування, участь в клінічних обходах, консиліумах, клініко-патанатомічних конференціях тощо).

7.ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК ТА ВМІНЬ ЛІКАРЯ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ «ЗАГАЛЬНА ПРАКТИКА-СІМЕЙНА МЕДИЦИНА»

КУРС 2 ЗДОРОВ'Я ДОРΟΣЛИХ		
1	Складання плану та провести навчання і консультування пацієнтів із найбільш поширеними хронічними неінфекційними захворюваннями та факторами ризику їх розвитку (навчання керованому самоведенню бронхіальної астми, школа діабету, навчання пацієнтів із ХСН, факторами ризику серцево-судинних захворювань); консультування осіб з інтелектуальними порушеннями	С
2	Кодування в класифікації ІСРС та ведення електронних форм	С
3	Проведення мотиваційного консультування для підтримки здорового способу життя, відмови від куріння, здорового харчування, фізичної активності	С
4	Інтерпретація результатів лабораторних та інструментальних методів досліджень у дорослих: <ul style="list-style-type: none"> - загального аналізу крові; - біохімічних показників крові; - системи зсідання крові; - тестів для виявлення цукрового діабету; - тестів на виявлення SARS-Cov-2; - загального аналізу сечі, аналізів сечі за Нечипоренком, Зимницьким; - мокротиння; - калу, копрограми; - шлункової секреції; - дуоденального вмісту; - біологічних рідин перикарду, плеври, черевної порожнини; - цитологічного; - виділень жіночих та чоловічих статевих органів; - гормонів; - серологічного; - імунологічного; - алергологічних проб; - рентгенологічного; - ендоскопії; - ультразвукового; - функції зовнішнього дихання; - газів крові і кислотно-лужної рівноваги 	С
5	Вимірювання артеріального тиску на верхніх і нижніх кінцівках	С

6	Запис і розшифровка ЕКГ у дорослих	С
7	Методика проведення і оцінка результатів тесту із 6-ти хвилинною ходьбою	С
8	Небулайзерна терапія	D
9	Пульсоксиметрія	D
10	Пікфлоуметрія	D
11	Невідкладна допомога при:	
	• гострому коронарному синдромі	С
	• бронхообструктивному синдромі	С
	• гострих порушеннях серцевого ритму	С
	• гіпертонічних кризах	С
	• алергічних реакціях	С
	• гіпертермії	С
	• гіпо-/ гіперглікемії	С
	• тиреотоксичному кризі	С
	• спонтанному пневмотораксі	С
	• набряку легень	С
	• тромбоемболії легеневої артерії і магістральних артерій кінцівок	В
	• гострій нирковій недостатності	В
	• гострій печінковій недостатності	В
	• гострій наднирковій недостатності	С
	• нирковій, жовчній коліці	С

8. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Кваліфікаційна характеристика та компетенції лікаря загальної практики-сімейного лікаря.
2. Особливості діагностики дисліпідемій в практиці сімейного лікаря. Фактори ризику, патогенез, клінічні прояви, ускладнення, профілактика атеросклерозу.
3. Гострий коронарний синдром: діагностика та тактика сімейного лікаря на дошпитальному етапі. Фактори ризику, патогенез, клінічні прояви, ускладнення, профілактика.
4. Ішемічна хвороба серця (ІХС): класифікації, Стратифікація ризику, алгоритм діагностики різних форм хронічної ІХС.
5. Лікування стабільної ІХС згідно діючих клінічних настанов. Реабілітація та диспансерне спостереження за пацієнтами, що перенесли інфаркт міокарда, хірургічне та інтервенційне лікування ІХС.
6. Міокардити та кардіоміопатії в практиці сімейного лікаря: етіологія, діагностика, лікування
7. Хронічна серцева недостатність (СН): класифікація, критерії діагностики. Методи оцінки важкості СН. Лікування.
8. Артеріальна гіпертензія: фактори ризику, патогенез, клінічний перебіг. Класифікація. Принципи лікування
9. Диференціальна діагностика симптоматичних артеріальних гіпертензій.

10. Інфекційний ендокардит: профілактика та діагностика в практиці сімейного лікаря. Віддалені наслідки.
11. Порушення ритму і провідності серця. ЕКГ-діагностика. Лікувальна тактика Невідкладна допомога при життєво небезпечних аритміях
12. Гостра ревматична лихоманка, ХРХС: методи обстеження, диференційний діагноз; профілактика.
13. Клінічна фармакологія антиаритмічних, антиангінальних і антигіпертензивних засобів
14. Диференційна діагностика у хворих з болем в грудній клітці та задишкою
15. Диференційна діагностика серцевих шумів
16. Серцево-легенева реанімація (СЛР): алгоритми, організація і правові аспекти СЛР.
17. Гостра серцева недостатність: серцева астма і набряк легень. Особливості діагностики та надання невідкладної допомоги. Кардіогенний шок: клінічні прояви та інтенсивна терапія
18. Тромбоемболія легеневої артерії (ТЕЛА). Профілактика тромбоемболічних ускладнень у хворих кардіологічного профілю
19. Бронхіальна астма: етіологія, класифікація, діагностика, профілактика, принципи лікування. Астма-школа. Навчання пацієнтів та профілактика загострень бронхіальної астми Важке загострення бронхіальної астми: діагностика та тактика сімейного лікаря
20. Пневмонії. Етіологія, класифікація, клінічна картина, діагностика
21. Лікування негоспітальних пневмоній в амбулаторних умовах: критерії ефективності. Покази до госпіталізації. Ускладнення.
22. Хронічне обструктивне захворювання легень: визначення, етіологія, патогенез, класифікація та діагностика, лікування, реабілітація.
23. Діагностика та ведення пацієнта із COVID-19 на амбулаторному етапі.
24. ГРВІ та грип в практиці сімейного лікаря. Гострі та хронічні бронхіти
25. Диференційна діагностика кашлю та обструктивних станів.
26. Кровохаркання та легенева кровотеча: диференціальна діагностика та невідкладна терапія.
27. Хронічна дихальна недостатність в практиці сімейного лікаря.
28. Клінічна фармакологія бронходилататорів, відхаркуючих та муколітичних засобів
29. Клінічна фармакологія антибактеріальних засобів
30. GERX: критерії діагностики, принципи профілактики, лікування та диспансерне спостереження. Функціональні гастроінтестинальні розлади.
31. Пептична виразка. Методи діагностики Н.рулогі згідно сучасних рекомендацій. Сучасні принципи лікування пептичної виразки шлунку та 12-палої кишки згідно з рекомендаціями Маастрихт-5.
32. Неспецифічний виразковий коліт та хвороба Крона: етіологія, критерії діагностики, диференціальна діагностика, особливості лікування
33. Синдром надмірного бактеріального росту тонкої кишки. Синдром подразненого кишки.
34. Цироз печінки: етіопатогенез, класифікація згідно з критеріями Чайлда-П'ю, клінічні прояви, сучасні методи діагностики, принципи лікування.
35. Дискінезія жовчного міхура та сфінктерів жовчовивідних шляхів.
36. Жовчнокам'яна хвороба. Постхолецистектомічний синдром. Хронічний безкамінцевий холецистит.

37. Хронічний панкреатит: патогенез, клінічні прояви, сучасні методи діагностики, принципи лікування.
38. Клінічна фармакологія основних груп медикаментозних препаратів, що використовуються для лікування пацієнтів із захворюваннями органів травлення.
39. Діарея та закреп: методи обстеження, диференційний діагноз та ведення пацієнта. Нудота і блювота: методи обстеження, диференційний діагноз, інтегроване ведення пацієнта.
40. Остеорартроз: діагностика, диференційний діагноз; принципи лікування, профілактика. Остеорартроз: МСЕК, навчання та реабілітація пацієнта.
41. Хвороби суглобів. Ревматоїдний артрит
42. Реактивні артрити . Інфекційні артрити. Подагра та інші мікрокристалічні артрити в практиці сімейного лікаря.
43. Диференціальна діагностика системних захворювань
44. Диференціальна діагностика суглобового синдрому
45. Хронічний пієлонефрит: етіологія, діагностика, лікування. Ведення пацієнтів з циститами та уретритами.
46. Хронічний гломерулонефрит: причини виникнення, критерії діагностики, лікування. Нефротичний синдром: етіологія, діагностика, лікування.
47. Хронічна хвороба нирок в практиці сімейного лікаря
48. Діабетична та гіпертензивна нефропатія. Нефропатії при мієломній хворобі та амілоїдозі
49. Етіологія, діагностика та диференційна діагностика нефролітіазу. Лікування сечо-кам'яної хвороби та її ускладнень.
50. Клінічна фармакологія основних груп медикаментозних препаратів, що використовуються для лікування пацієнтів із захворюваннями нирок та сечовивідних шляхів
51. Лімфопроліферативні захворювання. Класифікація і принципи діагностики лімфом. Мієлопроліферативні захворювання.
52. Гострі лейкози. Хронічні лейкози. Особливості лікування інфекційних ускладнень в онкогематологічних пацієнтів
53. Залізодефіцитна та постгеморагічна анемія: етіологія, діагностика, принципи лікування в амбулаторних умовах. В12- та фолієводефіцитна анемії
54. Геморагічні діатези в практиці сімейного лікаря. Синдром дисемінованого внутрішньосудинного зсідання крові.

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Алгоритми надання невідкладної допомоги у критичних станах. Новий спеціальний розділ "Етюди інтенсивної терапії: Грип. Вірусна пневмонія" /І. І. Тітов, О. В. Волошинський, Л. В. Глушко, О. І. Дацюк. – Вид. 4-те, доп. – Вінниця: Нова Книга, 2010. – 290 с.
2. Алгоритмы оказания помощи при критических состояниях для врачей медицины неотложных состояний и семейных врачей: учеб. пособие/Черный В.И., Шраменко Е.К., Кабанько Т.П., Олейников К.Н., Шано В.П. и др.-Донецк: Донбасс, 2013. -104 с.

3. Андрейчин С. М. Методика обстеження терапевтичного хворого: навчальний посібник / С. М. Андрейчин, Н. А. Бількевич, Т. Ю. Чернець. – Тернопіль: ТДМУ; Укрмедкнига, 2015. – 259 с.
4. Анемии при гинекологических и онкогинекологических заболеваниях: для терапевтов, хирургов, акушеров-гинекологов, онкологов, ревматологов, нефрологов и врачей др. спец./ Н.И. Стуклов, Г.И. Козинец, С.А. Леваков, П.П. Огурцов. -М.: МИА, 2013. -239 с.
5. Анемія - коморбідний стан/Дзяк Г.В., Перцева Т.О., Потабашній В.А., Кузьміна А.П.; за ред. Г.В. Дзяка. -Д.: ІМА-прес, 2013. -267 с.
6. Анестезіологія та інтенсивна терапія: підручник /за ред. І. П. Шлапака. – К.: Ніка Прінт, 2013. – Т. 1. – 549 с. 13
7. Апанасенко Г.Л. Санологія (медичні аспекти валеології): підруч. для лікарів-слухачів закл. (ф-тів) післядиплом. освіти вищ. навч. мед. закл. України III-IV рівнів акредитації/ Г.Л. Апанасенко, Л.А. Попова, А.В. Магльований. -Л.; К.: Кварт, 2011. -302 с.
8. Баран С. В. Невідкладні стани у внутрішній медицині: підручник /С. В. Баран. – 2-ге вид. – К.: Медицина, 2012. – 136 с.
9. Вибрані питання кардіології для сімейних лікарів: Навчальний посібник /За ред. Є.Х. Заремби. - К., 2010. – 342 с.
10. Внутрішня медицина. Підручник для студентів закладів вищої медичної освіти III-IV рівня акредитації та лікарів післядипломної освіти на основі рекомендацій доказової медицини / За ред. В.М. Коваленка. Укл.: Н.М. Шуба, О.Г. Несукай, О.П. Борткевич. – 3-тє вид., переробл. і доповн. – К.: МОРІОН, 2019. – 960с.
11. Внутрішня медицина: poradnik лікарю загальної практики: навчальний посібник / А.С. Свінціцький, О.О. Абрагамович, П.М. Боднар [та ін.]; за ред. А.С. Свінціцького. – К.: ВСВ «Медицина», 2014. – 1272 с.
12. Гастроэнтерология. Национальное руководство. Краткое издание. /Под ред. В.Т. Ивашкина, Т.Л. Лапиной. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2015. – 480 с.
13. Громадське здоров'я у практиці сімейного лікаря: підручник / Є.Я. Склярів, М.А. Бичков, Н.М. Громнадська та ін.; за ред. Є.Я. Склярів, М.А. Бичкова. – К.: ВСВ "Медицина", 2020. – 288 с.
14. Губергриц Н. Б. Неалкогольная жировая болезнь поджелудочной железы /Н. Б. Губергриц, Т. Н. Христинич, О. А. Бондаренко. – Донецк: Лебедь, 2013. – 235 с.
15. Губергриц Н.Б. Хронические гепатиты и циррозы печени. Современные классификация, диагностика и лечение: учебное пособие / Н.Б.Губергриц. –К.: Віпол, 2010. – 327 с.
16. Дементьева И. И. Анемии / И. И. Дементьева, М. А. Чарная, Ю. А. Морозов. – М.: ГЭОТАР -Медиа, 2013. – 302 с.
17. Денисюк В. І. Доказова внутрішня медицина: підручник /В. І. Денисюк, О. В. Денисюк. – Вінниця: Державна картографічна фабрика, 2011. – 926 с.
18. Дзяк Г. В. Фібриляція передсердь: практичне керівництво. / Г. В. Дзяк, О. Й. Жарінов. – К.: Четверта хвиля, 2011. – 190 с.
19. Діагностика і лікування хронічних невірусних захворювань печінки: монографія / ред. кол.: З.М.Митник, Н.В.Харченко та ін. – Івано-Франківськ: Місто НВ, 2013. – 308с.
20. Діагностика і семіотика ендокринних захворювань: навчальний посібник / Й. І. Пічкарь. – К.: Люди в білому, 2014. – 137 с.
21. Діагностика та лікування захворювань системи крові : посібник / А. С. Свінціцький, С. А. Гусєва, С. В. Скрипниченко, І. О. Родіонова. – К.: Медкнига, 2011. – 335 с.
22. Діагностичні та лікувальні маніпуляції у практиці лікаря-інтерніста і педіатра: навчальний посібник /Т. Д. Никула, Ю. В. Марушко, І. А. Палієнко, Т. В. Гишак; за ред.: Т. Д. Никули, Ю. В. Марушка. – К.: Задруга, 2012. – 150 с.
23. Дієтологія : підручник /Н. В. Харченко, Г. А. Анохіна, О. Я. Бабак [та ін.]; за ред. : Н. В. Харченко, Г. А. Анохіної. – К. : МЕРИДІАН, 2012. – 527 с.
24. Ендокринологія: навчальний посібник / П. М. Боднар, В. І. Боцюрко, М. В. Власенко [та ін.]; за ред. П. М. Боднар. – Вінниця: Нова Книга, 2012. – 357 с.

25. Жарінов О.Й., Куць В.О. (ред.) Основи електрокардіографії. – Львів.: МС, 2017. – 240 с.
26. Заремба Є.Х., Кияк Ю.Г., Бабина Л.Я. та ін. Кардіологія для сімейних лікарів. Навчальний посібник. – Київ. – 2011. – 531 с.
27. Іванов Д. Д. Нефрологія в практиці сімейного лікаря: навчально-методичний посібник / Д. Д. Іванов, О. М. Корж. – Донецьк: Заславський О. Ю., 2014. – 463 с.
28. Казимирко В. К. Ревматологія: учебное пособие для врачей в вопросах и ответах /В. К. Казимирко, В. Н. Коваленко. – Донецк: Заславский А. Ю., 2009. – 618 с.
29. Камінський О. В. Стандарти надання медичної допомоги хворим з патологічними станами щитоподібної залози в умовах дії негативних чинників довкілля: методичний посібник /О. В. Камінський, Д. Є. Афанасьєв, О. М. Коваленко. – К.: Ферзь, 2012. – 159 с.
30. Капустник Ю. О. Фармакотерапія невідкладних станів у кардіології: навчальний посібник / Ю. О. Капустник, О. В. Власова. – Полтава: Бельдї С. П., 2013. – 333 с.
31. Кардіологія. Национальное руководство / Под ред. Е.В. Шляхто. - М.: ГЭОТАРМедиа, 2015. - 800с.
32. Клінічна лабораторна діагностика: навчальний посібник (ВНЗ III—IV р. а.) / Б.Д. Луцик, Л.Є. Лаповець, Г.Б. Лебедь та ін.; за ред. Б.Д. Луцика. — 2-е вид. // К.: «Медицина» - 2018. – 288 с.
33. Клінічні протоколи надання медичної допомоги. Медицина невідкладних станів: [зб. док.] / Департамент охорони здоров'я викон. органу Київ. міськради (Київ. міськдержадмін.), Київ. міськ. наук. інформ.-аналіт. центр мед. статистики; [відп. ред. Т. В. Марухно]. - Київ : МНІАЦ мед. статистики : Медінформ, 2015. - 273 с. : рис., табл. - (Нормативні директивні правові документи).
34. Коваленко В. Н. Сердечно-сосудистые заболевания и ренин-ангиотензиновая система / В. Н. Коваленко, Т. В. Талаева, В. В. Братусь. – К. Морион, 2013. – 231 с.
35. Костенко І. Ф. Обстеження та оцінювання стану здоров'я людини: підручник / І. Ф. Костенко. – К.: Медицина, 2014. – 278 с.
36. Курята О.В. Ліпідний обмін і кардіоваскулярний ризик у хворих на хронічну хворобу нирок / О.В. Курята, Є.О. Фролова. -Д.: Герда, 2013. -111 с.
37. Мавродий В. М. Справочник врача семейной медицины: рекомендации к саморазвитию для квалифицированных врачей /В. М. Мавродий. – Донецк: Заславский А. Ю., 2013. – 639 с.
38. Медицинская реабилитация: учебное пособие / Т. А. Золотарева, К. Д. Бабов, Б. А. Насибуллин [и др.] – К.: КИМ, 2012. – 495 с.
39. Медична і соціальна реабілітація: підручник / В. Б. Самойленко, Н. П. Яковенко, І. О. Петряшев [та ін.]. – К.: Медицина, 2013. – 463 с.
40. Морозов А. М. Державний формуляр лікарських засобів у системі охорони здоров'я України: монографія /А. М. Морозов, А. В. Степаненко, Т. М. Думенко. – Чернігів, 2013. – 227 с.
41. Москаленко В. Ф. Методологія доказової медицини: підручник / В. Ф. Москаленко, І. Є. Булах, О. Г. Пузанова. – Київ: Медицина, 2014. – 199 с.
42. Наказ МОЗ від 24.05.2012 р. № 384 «Про затвердження та впровадження медикотехнологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при артеріальній гіпертензії». Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної та екстреної 19 (спеціалізованої) медичної допомоги «Артеріальна гіпертензія». Оновлена та адаптована клінічна настанова, заснована на доказах «Артеріальна гіпертензія».
43. Наказ МОЗ України від 02.07.2014 № 455 «Про затвердження та впровадження медикотехнологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при гострому коронарному синдромі з елевацією сегмента ST». Уніфікований клінічний протокол екстреної, первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги «Гострий коронарний синдром з елевацією сегмента ST». Адапована клінічна настанова, заснована на доказах «Гострий коронарний синдром з елевацією сегмента ST».

44. Наказ МОЗ України від 03.08.2012 № 601 "Про затвердження та впровадження медикотехнологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при припиненні вживання тютюнових виробів". Стандарти первинної медичної допомоги при припиненні вживання тютюнових виробів. Адаптована клінічна настанова, заснована на доказах "Первинна медична допомога при припиненні вживання тютюнових виробів".
45. Наказ МОЗ України від 03.08.2012 №600 «Про затвердження та впровадження медикотехнологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при диспепсії». Уніфікований клінічний протокол первинної медичної допомоги «Диспепсія». Адаптована клінічна настанова «Ведення диспепсії у дорослих».
46. Наказ МОЗ України від 03.09.2014 № 613 «Про затвердження та впровадження медикотехнологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при пептичній виразці шлунка та дванадцятипалої кишки». Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги «Пептична виразка шлунка та 20 дванадцятипалої кишки у дорослих». Адаптована клінічна настанова «Пептична виразка шлунка та дванадцятипалої кишки».
47. Наказ МОЗ України від 04.11.2014 № 808 "Про затвердження та впровадження медикотехнологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при хронічному лімфоїдному лейкозі". Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої), третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги «Хронічний лімфоїдний лейкоз». "Хронічний лімфоїдний лейкоз" Адаптована клінічна настанова, заснована на доказах.
48. Наказ МОЗ України від 06.11.2014 № 826 «Про затвердження та впровадження медикотехнологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при хронічних неінфекційних гепатитах». Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги «Аутоімунний гепатит». Адаптована клінічна настанова, заснована на доказах «Аутоімунний гепатит».
49. Наказ МОЗ України від 06.11.2014 № 826 «Про затвердження та впровадження медикотехнологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при хронічних неінфекційних гепатитах». Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги «Неалкогольний стеатогепатит». Адаптована клінічна настанова, заснована на доказах «Неалкогольна жирова хвороба печінки».
50. Наказ МОЗ України від 08.09.2014 № 634 "Про затвердження та впровадження медикотехнологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при саркоїдозі". Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги «Саркоїдоз». «Саркоїдоз» Адаптована клінічна настанова, заснована на доказах.
51. Наказ МОЗ України від 08.10.2013 № 866 "Про затвердження та впровадження медикотехнологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при неходжкінських лімфомах та лімфомі Ходжкіна". Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої), третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги «Неходжкінські лімфоми та лімфома Ходжкіна». "Діагностика і лікування лімфом у дорослих" Адаптована клінічна настанова, заснована на доказах.
52. Наказ МОЗ України від 19.03.2018 № 504 «Про затвердження порядку надання первинної медичної допомоги»
53. Наказ МОЗ України № 152 від 02.03.2016 "Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги "Стабільна ішемічна хвороба серця".
54. Наказ МОЗ України № 564 від 13.06.2016 "Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги "Профілактика серцево-судинних захворювань".
55. Наказ МОЗ України № 34 від 15.01.2014 " Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги при ТЕЛА".

56. Наказ МОЗ України №597 від 15.06.2016 "Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги при фібриляції передсердь".
57. Наказ МОЗ України від 10.09.2014 № 638 «Про затвердження та впровадження медикотехнологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при хронічному панкреатиті». Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги та медичної реабілітації «Хронічний панкреатит». Адаптована клінічна настанова «Хронічний панкреатит».
58. Наказ МОЗ України від 11.04.2014 № 263 "Про затвердження та впровадження медикотехнологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при ревматоїдному артриті" .Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої), третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги та медичної реабілітації «Ревматоїдний артрит». Адаптована клінічна настанова, заснована на доказах «Ревматоїдний артрит».
59. Наказ МОЗ України від 21.12.2012 № 1118 "Про затвердження та впровадження медикотехнологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при цукровому діабеті 2 типу". Уніфікований клінічний протокол первинної та вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги "Цукровий діабет 2 типу". Адаптована клінічна настанова, заснована на доказах "Цукровий діабет 2 типу". 22
60. Наказ МОЗ України від 23.11.2011 № 816 "Про затвердження та впровадження медикотехнологічних документів зі стандартизації медичної допомоги на засадах доказової медицини". Уніфікований клінічний протокол медичної допомоги "Ішемічна хвороба серця: стабільна стенокардія напруги. Первинна медична допомога". Адаптована клінічна настанова, заснована на доказах "Ішемічна хвороба серця: стабільна стенокардія напруги. Первинна медична допомога".
61. Наказ МОЗ України від 23.11.2011 «Про затвердження та впровадження медикотехнологічних документів зі стандартизації медичної допомоги на засадах доказової медицини». Уніфікований клінічний протокол медичної допомоги «Ішемічна хвороба серця: стабільна стенокардія напруги. Первинна медична допомога». Адаптована клінічна настанова, заснована на доказах «Ішемічна хвороба серця: стабільна стенокардія напруги. Первинна медична допомога».
62. Наказ МОЗ України від 27.06.2013 №555 «Про затвердження та впровадження медикотехнологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при хронічному 23 обструктивному захворюванні легень». Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої), третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги та медичної реабілітації «Хронічне обструктивне захворювання легені». Адаптована клінічна настанова «Хронічне обструктивне захворювання легені».
63. Наказ МОЗ України від 28 вересня 2012 р. № 751 «Про створення та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги в системі Міністерства охорони здоров'я України».
64. Наказ МОЗ України від 29.12.2014 № 1021 "Про затвердження та впровадження медикотехнологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при цукровому діабеті 1 типу у молодих людей та дорослих". Уніфікований клінічний протокол первинної, екстреної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги «Цукровий діабет 1 типу у молодих людей та дорослих». Адаптована клінічна настанова, заснована на доказах "Цукровий діабет 1 типу".
65. Наказ МОЗ України від 31.10.2013 № 943 «Про затвердження та впровадження медикотехнологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при гастроєзофагеальній рефлюксійній хворобі». Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги «Гастроєзофагеальна рефлюксна хвороба». Адаптована клінічна настанова «Гастроєзофагеальна рефлюксна хвороба».
66. Національний підручник з ревматології /В. М. Коваленко, Н. М. Шуба, В. К. Казимирко [та ін.]; за ред. В. М. Коваленка, Н. М. Шуби. – К.: МОРІОН, 2013. – 671 с. 195.

- Невідкладні стани в педіатрії навчальний посібник / Р. І. Поцюрко, Л. С. Леськів, Р. І. Ніколаєвська [та ін.]; за ред. Р. І. Поцюрка. – 5-те вид., перероблено та доповнено. – К.: Медицина, 2013. – 191 с.
67. Невідкладна допомога в кардіології. Навчальний посібник під редакцією Долженко М.М.-К. Наукова думка. – 2018. – 412 с.
 68. Невідкладні стани в клініці внутрішніх хвороби: навчальний посібник / Г. В. Дзяк, Т. О. Перцева, А. М. Василенко [та ін.]; за ред. Г. В. Дзяка. – Дніпропетровськ: Пороги, 2010. – 674 с.
 69. Негоспітальна пневмонія у дорослих осіб: етіологія, патогенез, класифікація, діагностика, антибактеріальна терапія (проект клінічних настанов). Частина 1. /Ю.І. Фещенко [та ін.] // Укр. пульмонол. журнал. - 2012. - № 4. - С. 5–17.
 70. Негоспітальна пневмонія у дорослих осіб: етіологія, патогенез, класифікація, діагностика, антибактеріальна терапія (проект клінічних настанов). Частина 2. /Ю.І. Фещенко [та ін.] // Укр. пульмонол. журнал. - 2013. - № 1. - С. 5–21.
 71. Нефрологія: Національний підручник / Л.А. Пиріг, Д.Д. Іванов, О.І. Таран та ін.; за ред. академіка НАМН України, д.м.н., проф. Пирога Л.А., д.м.н., проф. Д. Д. Іванова. - Донецьк: Заславський О.Ю., 2014. – 316 с. 24
 72. Основи нефрології: довідник лікаря "Нефролог" / автори-укладачі: І. В. Багдасарова, В. Б. Дударенко, М. В. Кулизький; за ред. М. О. Колесника. – Київ: Бібліотекака "Здоров'я України", 2013. – 340 с.
 73. Основи ревматології для лікарів загальної практики-сімейних лікарів. Методичні рекомендації / Хіміон Л.В., Ященко О.Б., Данилюк С.В. – К., 2014. - 192с.
 74. Основні синдроми й методи обстеження в пульмонології та фтизіатрії: навчальний посібник / Л. Д. Тодоріко, А.В. Бойко. – К.: Медкнига, 2013. – 432 с.
 75. Передерій В. Г. Основы внутренней медицины: учебник /В. Г. Передерій, С. М. Ткач. – Вінниця: Нова Книга, 2009. –Том 3: Дифференциальный диагноз и ведение больных в клинике внутренней медицины. Острые и неотложные состояния в клинике внутренней медицины. – 2010. – 1303 с. 26
 76. Передерій В. Г. Практична гастроентерологія. Сучасна тактика й алгоритми ведення хворих з основними гастроентерологічними захворюваннями і синдромами: посібник для лікарів / В. Г. Передерій, С. М. Ткач. – Вінниця: Нова Книга, 2012. – 730 с.
 77. Пічкарь Й. І. Діагностика і семіотика ендокринних захворювань : навчальний посібник / Й. І. Пічкарь. – К. : Люди в білому, 2014. – 137 с.
 78. Пороки серця в практиці сімейного лікаря: навчальний посібник / А. С. Свінціцький, І. М. Щуліпенко, О. М. Гиріна, В. І. Бульда; за ред. А. С. Свінціцького, І. М. Щуліпенка. – К.: ГОРДОН, 2010. – 443 с.
 79. Практичні аспекти сучасної кардіології. – Скибчик В.А., Соломенчук Т.М.Львів: Мс, 2017. – 416 с.
 80. Провідні синдроми в гастроентерології: навчальний посібник. / А. Е. Дорофєєв, М. М. Руденко, О. В. Томаш [та ін.]; за ред. А. Е. Дорофєєва. – Донецьк: Донбас, 2012. – 171 с.
 81. Протокол надання реабілітаційної допомоги пацієнтам з коронавірусною хворобою (COVID-19) та реконвалесцентам МОЗ від 20.04.2021 № 771
 82. Профилактика сердечно-сосудистых заболеваний: популяционная стратегия и индивидуализированные программы (на основе Европейских рекомендаций по профилактике сердечно-сосудистых заболеваний в клинической практике 2012) / В. В. Коваленко, Е. Г. Несукай, М. Н. Долженко, И. М. Горбась; Ассоциация кардиологов Украины. – К.: МОРИОН, 2013. – 90 с.
 83. Профілактика серцево-судинних захворювань в практиці сімейного лікаря : навчальний посібник / В. К. Гринь, О. І. Бассов, Т. В. Анікєєва [та ін.] ; Донецький національний медичний університет імені М. Горького Кафедра загальної практики, сімейної медицини УНІПО. – Донецьк : Донбас, 2014. – 136 с. : іл., табл.

84. Пульмонологія та фізизіатрія: національний підручник: у 2 т. /Ю. І. Фещенко, І. Г. Ільницький, В. М. Мельник [та ін.]; за ред. Ю. І. Фещенка, В. П. Мельника, І. Г. Ільницького. – Київ; Львів: Атлас, 2011. – 1362 с.
85. Рациональная диагностика и фармакотерапия заболеваний органов дыхания / Ю.И.Фещенко, Л.А.Яшина, А.С.Свинцицкий [и др.]. – Справочник врача «Пульмонолог. Фтизиатр». – К.: ТОВ «Доктор-Медиа», 2013. – 572 с.
86. Резніченко Ю. Г. Судоми та неепілептичні пароксизмальні стани у дітей / Ю. Г. Резніченко, Ю. Л. Славкін, Ю. В. Борзенко. – Запоріжжя : Просвіта, 2012. – 189 с.
87. Рекомендації з діагностики та лікування хронічної серцевої недостатності Асоціації кардіологів України та Української асоціації фахівців із серцевої недостатності / Л.С. Воронков, К.М. Амосова, А.Є. Багрій, Г.В. Дзяк та ін. // Укр. кард. журн. — 2014. — № 1 (дод.). — С. 5-44.
88. Серцево-судинні захворювання. Класифікація, стандарти діагностики та лікування / Все-укр. асоц. кардіологів; За ред. В.М. Коваленка [та ін.]. - 3- те вид., переробл. і допов. - Київ: Моріон, 2018. - 223 с.
89. Сіренко ОА Рекомендації Європейського товариства кардіологів (European Society of Cardiology, ESC) і Європейського товариства гіпертензії (European Society of Hypertension, ESH) з лікування артеріальної гіпертензії 2018 р. Артериальная гипертензия. 2018;5(61): 58-156.
90. Свінцицький А.С. Методи діагностики в клініці внутрішньої медицини: навчальний посібник // К.: «Медицина» - 2019. – 1008 с.
91. Свінцицький АС, Гаєвські П. Внутрішні хвороби. Підручник, заснований на принципах до-казової медицини. Практична Медицина. Краків, Польща. 2018/19:1632.
92. Синдром раздраженного кишечника: от патогенеза к лечению / А. С. Свинцицкий, Г. А. Соловьева, Е. Л. Кваченюк, С. А. Нагиева. – К.: Люди в белом, 2014. – 30 с.
93. Синдромная диагностика в пульмонологии: учебное пособие / А. Э. Дорофеев, Т. А. Пархоменко, Н. В. Ванханен [и др.]; под общей ред. А. Э. Дорофеева. – Донецк: Донбасс, 2013. – 196 с.
94. Системные васкулиты в современной клинической практике/ Дядык А.И., Холопов Л.С., Зборовский С.Р., Багрій А.Э., Яровая Н.Ф. и др.; под ред. А.И. Дядыка. -Донецк: Заславский А.Ю, 2013. -247 с.: табл., ил.
95. Сімейна медицина: навчальний посібник / Л. С. Бабінець, С. С. Рябоконт, Б. І. Рудик [та ін.]; за ред. : В. Б. Гоцинського, Л. С. Бабінець, Є. М. Стародуба. – 2-ге вид., доповнене і перероблене. – Тернопіль : ТДМУ ; Укрмедкнига, 2014. – 1161 с.
96. Сімейна медицина: підручник: у 3 книгах / О. М. Гиріна, Л. М. Пасієшвілі, Г. С. Попік [та ін.]; за ред. О. М. Гиріної, Л. М. Пасієшвілі, Г. С. Попік. – К.: Медицина, 2013. – Книга 1: Загальні питання сімейної медицини. – 2013. – 671 с.
97. Сімейна медицина: енциклопедія: В 5 т./ за ред. В.Г. Передерія, Є.Х. Заремби. -К. Здоров'я. -2012.Т. 5: Державне управління сімейною медициною. Офтальмологія. Шкірні ознаки внутрішніх та інфекційних хвороб. -2012. -673 с.
98. Скибчик В.А. Електрокардіографічна діагностика і лікування в невідкладній кардіології / В.А. Скибчик, Я.В. Скибчик // К.: ТОВ “Люди в білому”, 2014. – 154 с.
99. Сучасні аспекти планування сім'ї. Г.М.Адамова, О.А.Бондаренко, Н.Г.Гойда та ін.. Посібник. — К., 2012. – 320 с.
100. Сучасні класифікації та стандарти лікування захворювань внутрішніх органів. Невідкладні стани в терапії /За редакцією проф. Ю.М. Мостового. – 23-те вид., доп. і перероб. – Київ: Центр ДЗК, 2018. - 791 с.
101. Сучасні стратегії діагностики і лікування серцево-судинних захворювань та їх імплементація в Україні: лекції Укр. кардіол. шк. ім. М.Д. Стражеска/ Ін-т кардіології ім. М.Д.Стражеска [та ін.]; за ред.В.М. Коваленка. -К., 2012. -150с.: іл.
102. Тактика дій лікаря загальної практики-сімейної медицини при захворюваннях органів дихання: метод. рекомен. // Фещенко Ю.І., Лисенко Г.І., Яшина Л.О. [та ін.]. – К., 2012. – 164 с. 29

103. Тітов І. І. Алгоритми надання невідкладної допомоги при критичних станах: навчальний посібник / І. І. Тітов, О. В. Волошинський, О. І. Дацюк. – 5-те вид., допов. і випр. – Вінниця: Нова Книга, 2012. – 343 с.
104. Ткачишин В. С. Професійні хвороби: підручник /В. С. Ткачишин. – К.: Інформаційноаналітичне агенство, 2011. – 895 с.
105. Тодоріко Л. Д. Основні синдроми й методи обстеження в пульмонології та фізіотрії: навчальний посібник / Л. Д. Тодоріко, А.В. Бойко. – К.: Медкнига, 2013. – 432 с.
106. Травматологія і ортопедія : підручник / О. А. Бур'янов, Г. Г. Голка, В. Г. Климовицький [та ін.] ; за ред. : Г. Г. Голки, О. А. Бур'янова, В. Г. Климовицького. – Вінниця : Нова Книга, 2014. – 415 с. : іл., табл., фото.
107. Фармакотерапія: підручник: у 2 кн. / Б. А. Самура, А. С. Свінцицький, В. Ф. Москаленко [та ін.]; за ред.: Б. А. Самури, А. С. Свінцицького. – Вид. 3-є, переробл. й допов. – К.: Медицина, 2012. – Кн. 1. – 951 с.: іл., табл.
108. Фармакологія : підручник для студ. мед. ф-тів вищих навч. закл. / І. С.Чекман, Н. О. Горчакова, Л. І. Казак, І. Ф. Беленічев, В. М. Бобирьов; За ред. І.С. Чекман.– Вид. 3-тє, випр. та доопрац.– Вінниця : Нова книга, 2016.– 783 с. :
109. Христич Т. М. Гастроентерологія: психосоматичні аспекти перебігу захворювань шлунково-кишкового тракту в практиці інтерніста та сімейного лікаря : навчальнометодичний посібник /Т. М. Христич, Л. С. Бабінець, Д. О. – Чернівці: Книги-XXI, 2013. – 85 с. 30
110. Черешнюк Г. С. Організаційні основи загальної практики - сімейної медицини / Г. С. Черешнюк, Л. В. – Донецьк : Заславський О. Ю., 2014. – 143 с.
111. Швед М.І. Сучасні стратегії лікування та реабілітації хворих на інфаркт міокарда/ М.І. Швед, Л.В. Левицька. -К.: Медкнига, 2013. -144 с.
112. Шкірні ознаки внутрішніх та інфекційних хвороб в практиці сімейного лікаря : навчальний посібник / Є. Х. Заремба, О. Є. Січкоріз, А. В. Циснецька [та ін.]; за ред. : Є. Х. Заремби, А. В. Циснецької. – Львів : Сорока Т. Б., 2014. – 183 с.
113. Шлапак І. П.Шлапак І. П. Інфузійна терапія в практиці лікаря внутрішньої медицини : навч. посіб. для лікарів-інтернів і лікарів-слухачів закладів (ф-тів) післядиплом. освіти/ І.П. Шлапак, В.З. Нетяженко, О.А. Галушко. -К.: Логос , 2013. -307 с.: табл., іл.
114. Шляхи оптимізації діагностики та лікування гострого ішемічного інсульту на догоспітальному та ранньому госпітальному етапах / І. С. Зозуля, О. П. Мошенська; під ред. І. С. Зозулі; Національна медична академія післядипломної освіти імені П. Л. Шупика. – К. : Балюк І. Б., 2012. – 160 с. : табл., іл.
115. Braunwald's Heart Disease: a Textbook of Cardiovascular Medicine, 2-Volume Set by Douglas P. Zipes; Peter Libby; Robert O. Bonow; Douglas L. Mann; Gordon F. Tomaselli. 2018. 2128 p.
116. Guidelines for management of dyslipidemia and prevention of cardiovascular disease / American association of clinical endocrinologists and American college of endocrinology // AACE 2017 Guidelines.
117. Goldberger's clinical electrocardiography : a simplified approach / Ary L. Goldberger, Zachary D. Goldberger, Alexei Shvilkin.—8th ed. – 233p.
118. Harrison's principles of internal medicine. 20th edition / Jameson, J. Larry, editor. New York McGraw-Hill Education. 2018. ISBN 978-1259644030.
119. 2017 ESC guidelines for the management of acute myocardial infarction in patients presenting with ST-segment elevation. (<https://www.escardio.org/Guidelines/Clinical-Practice-Guidelines/Acute-Myocardial-Infarction-in-patients-presenting-with-ST-segment-elevation-Ma>).

ЕКТРОННІ РЕСУРСИ

1. guidelines.moz.gov.ua
2. <http://clinicalevidence.bmj.com>

3. <http://inmeds.com.ua/> – веб-ресурс «Єдиний медичний простір»
4. <http://mon.gov.ua/> – офіційний веб-сайт Міністерства освіти і науки України;
5. <http://mtd.dec.gov.ua>
6. <http://www.aafp.org/home.html> American Academy of Family Physicians
7. <http://www.awmf.org> The Association of the Scientific Medical Societies in Germany
8. <http://www.bnf.fr/> – Національна бібліотека Франції
9. <http://www.cma.ca/> Canadian Medical Association InfoBase (CMA InfoBase: Clinical Practice Guidelines (CPGs))
10. <http://www.cochrane.org/>
11. <http://www.ddb.de/> – Німецька електронна бібліотека;
12. <http://www.epa-une psa.org/> European Pediatric Association, the Union of National European Pediatric Societies and Associations (EPA/UNEPSA)
13. <http://www.has-sante.fr/> The French National Authority for Health
14. <http://www.medscape.com>
15. <http://www.nhsantibioticguidelines.org.uk/>

16. <http://www.uptodate.com>
17. <https://dec.gov.ua> – державний Експертний центр України
18. <https://www.aap.org> American Academy of Pediatrics Policy (AAP Policy) Clinical Practice Guidelines
19. <https://www.ama-assn.org/> AMA (American Medical Association)
20. <https://www.cdc.gov/>
21. <https://www.duodecim.fi/> The Finnish Medical Society Duodecim
22. <https://www.egprn.org> – Організація дослідників в ПМД
23. <https://www.nice.org.uk/> National Institute for Health and Clinical Excellence (NICE)

24. <https://www.nice.org.uk/guidance/>
25. <https://www.rcplondon.ac.uk/> Royal College of Physicians
26. <https://www.woncaeurope.org> – Всесвітня Асоціація сімейних лікарів (Європа)
27. www.ufm.org.ua – Українська Асоціація сімейної медицини